

cozi so se zapleli z Anamskim cesarjem v Aziji v vojsko zavoljo dežele Tonking; v mesto Hanoi je peščica francoskih vojakov zaprta, komandant Reviere in 40 mož je uže mrtvih in sedaj preteče blizu mesec dnij preden iz Evrope dojde pomoči; tudi Kitajci žugajo Francozom, ker ne vidijo radi Tonkinga v francoskih rokah. Na otoku Madagaskar pa so Francozi srečno napali in vzeli mesto Majungo in imajo pot odprto v glavno mesto Tananariva. — Portugalski kralj je obiskal španskega ter snujeta nekakšno zvezo obeh kraljestev.

Za poduk in kratek čas.

Kuga na slovenskem Štajerskem.

(Spisal M. Šlekovec)

(Dalje.)

III. Do XVII. stoletja. L. 1545 je bila taka vročina, da so se semtertje gozdi vžgali, v Ptuj pa je kuga davila. Sedem let poznej — l. 1552 se je morivka zopet oglasila v naši deželi, da bi si poiskala svoje žrtve. Pobralla jih je mnogo, posebno v Gradci. Da tudi slovenskim krajem ni prizanesla, se samo ob sebi razumeva. V Gornjem gradu so pokapali za kugo umrle nekaj časa okoli cerkve, pa ljubljanski škof Urban je to prepovedal. Pobožni so se ustavljali tej prepovedi in so se pritožili pri cesarji Ferdinandu I. Toda ta je dne 5. aprila l. 1555 potrdil škofovo prepoved. L. 1560 je imela Radgona od kuge trpeti, l. 1568 pa mesto Ptuj. Vkljub temu so pijanci ondi tako razsajali, da si mestna gosposka ni vedela pomagati in je moral grajski oskrbnik neporedneže strahovati. Zato so se Ptujčanov povsod bali, in mesto Ljubno na gornjem Štajerskem ni hotelo nobenega sprejeti, ki je s Ptujja prišel. Zelo hudo je bilo pri nas l. 1570.

Po slabih letih je nastopila strašna lakota na Koroškem in slov. Štajerskem. Ljudje so mleli brezovo skorjo, tropine in želod in pekli iz te zmesi kruh. Travo so jedli, kakor živina, in našli so se po cestah mrlič, kterim je še trava gledala iz ust.

Lakoti je sledila, kakor navadno — kuga. Najpred se je l. 1572 prikazala v Gradci; zato so deželni pooblaščeneci pribežali v Maribor, kar je zastradane prebivalce slov. Štajera zelo prestrašilo.

Nadvojvoda z vlado je bil nekaj časa v Judenburgu. Ko pa je kuga se tudi tje bila zatepla, je vlada proti jeseni pobegnila v Ptuj. Iz gornjega Štajera, kjer je več let hudo davila, prinesli so vinski kupci kugo tudi v naše kraje. Največ je pobralla v Radgoni in Jarenini. Prihodnje leto so jo imeli zopet v Gradci; v slov. Štajeru pa je celo prenehala — za več let. Že so menili ljudje, da kuge nikdar več

ne bo, kar se spomladi l. 1586 zopet oglasi. Sprvega je le malokoga napadla; ko je pa začela pripekati letna vročina, pokazala je morivka kuga zopet enkrat svojo grozno moč. Semtertje je izpraznila cele vesnice. Tudi v Mariboru in okolici jih je mnogo umrlo. Ker Wolf Wilhelm Herbersteinski ni dovolil, da bi pokopali mrlič pri sv. Miklavži na polji, morali so nje iz Cerkev, Digoš in drugih vesnic voziti eno uro daleč na Hočko pokopališče. Pa nekteri vozniki so bili tako brezvestni, da so na samotnem potu mrliče slekli in gola trupla v jamo za cesto vrgli. Zato so vaščani prosili solnograškega nadškofa, da bi smeli v Brezji postaviti leseno kapelo in okoli nje pokopati mrlič, kar jim je bilo tudi dovoljeno.

Iz dravskega polja jih je mnogo bežalo k vinogradom prek Drave in žalibog so zatepli tudi tje kugo, ki je strašno morila. Redka je bila hiša, ki bi v tednu ne imela mrliča. Semtertje je pomrlo toliko ljudi, da je pogrebnikov zmanjkalo in so mrlič ostali nepokopani. Grozen smrad je puhtel iz gujilih trupel, ki so jih psi trgali in koščke okoli vlačili.

Tako žalostno se je končalo šestnajsto stoletje. O ko bi se ž njim bila končala tudi dolgoletna doba britkosti za naše kraje! Pa nikar; — ona je trajala še dalje in je dosegla svoj vrhunec še le v sedemnajstem stoletji.

(Dalje sledi.)

Smešnica 22. Hlapec pokliče pastirja in mu da prazno kupico, rekoč: idi in prinesi liter vina. Pastir reče: dajte mi še denarjev. Hlapec odvrne: za denarje bi lahko vsak bedak vina prinesel. Pastir odide, se pa kmalu vrne s prazno kupico rekoč: nate, napijte se zdaj: Hlapec: kako bi se iz prazne kupice napil. Pastir: iz polne se lahko vsak bedak napije, napijte se vi iz prazne! „Vertec“.

Razne stvari.

(„Slov. Gospodarja“) štev. 21. bila je konfiscirana zaradi dopisa iz Maribora, zadevajočega slovenščino pri mariborske sodniji.

(„Konfiscirana“) bila je 43. številka „Südsteirische Post“ zavoljo dopisa „Vom Draufeld“ o „preganjanji narodnih učiteljev“.

(Za izvolitev deputacije) k cesarju vabi poseben odbor narodnjakov Sevnjskih vse župane s svetovalci vred občin v okrajih Kozjanskem, Brežiškem in Sevnjskem k shodu na Blanco v nedeljo 3. junija t. l. ob treh popoldne. Deputacija bode se cesarju šla predstavljat v Zidani most.

(G. učitelj J. Trobej) v Slov. Gradci nam dne 28. t. m. piše, da ni resnično, da bi se on kedaj bil pisal Trobey, dalje da na hiši njegovega stanovanja ni vihrala velikonemška

zastava ob času prihoda koroških pevcev bin-košne praznike, kakor je bilo v Gospodarji dne 17. maja v dopisu iz Slov. Gradca brati. G. Trobej stanuje v drugej hiši trgovca g. Winklerja, ki je zraven štajerske in koroške še belgijsko zastavo izobesil, katero si je bil od druge svečanosti prihranil.

(Ljubljanski Zvon) je v zadnji številki objavil: Najlepši dan, Cyclamen, Spomin na maturo, Spomini na jutrove dežele, Bajke, Ne zveni mi, Svet pesniku, Slovenska književnost, Štef. Kocijančič, Klara Milič, Slovenski glasnik.

(Sorschagg), Štefan in Sorko ne pridejo v kajho, ker je najvišja sodnija izrekla, da so prepozno bili toženi.

(Ne podpišite) slovenski župani od liberalnega županstva v Eggenbergu doposlane adrese in poženite „Tagespošto“ doposlano kot „Dienstsaache“. Tam psujejo na nemške konservativce in vaše prijatelje, n. pr. kneze Lichtensteine.

(Ptujski liberalci) pravijo, da se je 100 kmetov zahvalilo, da so smeli v Ptui zastonj jesti. To je laž. Mnogim je le žal, da so se zapeljati dali!

(G. barona Moškona) prosimo ne voliti tudi tiste, ki so nam iz Pišec za njega pisali. On je naš nasprotnik.

(Bistriški župan) Stiger je hud na kmete, da so ti sklenoli, naj jih njihov poslanec dr. Radaj cesarju predstavi. Kar je sklenjeno, pri tem ostane. (Je že namestniji naznanjeno!)

(V Gornjem gradu) so v okrajni odbor izvoljeni gospodje: Jak. Spende, načelnik, Ton. Goričar, namestnik, Jož. Lipold, Ton. Turnšek, č. g. Lovro Potočnik, č. g. Sternad in J. Krajnc, odborniki.

(Sv. lenartska hranilnica) v Slov. goricah imela je lani 101.080 fl. prejemka in 101.316 fl. izdatka. Iz Radgonske hranilnice imela je 8677 fl.

(V Gomilskem) s spodnje Savinjske dolini imajo sedaj od 1. maja t. l. naprej c. k. pošto; ona velja za gomilsko faro in občino, za Grajsko vas in okolico. Pošti je ime: Gomilsko.

(Obrtnikom slovenskim) v korist izhajati je začel v Ljubljani poseben list „Obrtnik“. Donaša tudi nemške sestavke. Velja do konca leta 1 fl. 20 kr. Tisk: Klein in Kovač.

(V Beljaku) na Koroškem pri tamošnjem okrajnem glavarstvu ne zna ne glavar pa nobeden komisar in koncipient slovenski, pri davkarji so 3 adjunkti in 3 praktikanti, ki ne umejo nič slovenski, okrajni sodnik in 3 adjunkti so trdi Nemci; ves okraj pa je trdno slovensk.

(V Slov. Bistrico) pride g. Anton Vraz kot sodnijski adjunkt namesto g. Toplaka, ki je v Celje k okrožnej sodniji prestavljen.

(S Ptujkega grada) se je velik kamen odtrgal in na cesto trešil, pa nesreče ni bilo nobene.

(V Slatini) novi ravnatelj Gentebrück slabo gospodari; še toliko vode ne bo prodal, kakor njegovi predniki. V deželnem zboru bo gotovo prišlo na razgovor.

(V Brežicah) sta se v farnej cerkvi fanta J. Novak in M. Zavrač tepla in sedaj morata pred sodnijo.

(Hmelj) pridelovati začel je tudi g. Oskar Pongrac na svojem posestvu pri Slov. Bistrici.

(Ustrelil) se je žandar Markus v Radkus v Radgoni.

(Žganjico) pijejo ljudje uže čez vso mero; šnopsa pijani Anton Babček iz Šikole na Dravskem polji se je poleg železnice vlegel, da mu je vlak desnico zdrobil.

(Konkurs) napravili so čč. gg. Fr. Jan, Fr. Rojko, J. Canjkar, Fr. Dovnik, Jan. Prešeren, Kal. Heric, M. Frece.

(Za družbo duhovnikov) so vplačali čč. gg. Fritz 20 fl. (poprej že 70 fl.), Potočnik 2 fl. (za l. 1881 in 1882), Wolf 1 fl. — Iz zapuščine pokojnega župnika v sv. Lenartu nad Laškim, Ivana Jug, je družba prejela volilo 300 fl. ali po odbitem desetku 270 fl.

 Dnes je priložen izkaz izdelkov znanega umetnika J. B. Purgerja, v Groeden na Tirolskem.

Loterijne številke:

V Trstu 26. maja 1883:	20, 65, 88, 48, 59.
V Linci	67, 65, 37, 60, 80.
Budapešt	34, 30, 10, 3, 85.

Prihodnje srečkanje: 9. junija 1883.

Razglas.

Ker se počne žetev, c. k. priv. vzajemna zavarovalnica zoper požar v Gradci vse s. p. n. gospode kmetovalce vljudno opozoruje, da zavaruje ona zraven hiš in vsakterega pohištva, strojev, živine itd. tudi pridelke na njivah in senožetih zoper požar pod mogočno ugodnimi pogodbami.

Dotična vprašanja se vljudno vselej razjasnijo v zavarovalničnih kancelijah (Gradec, Sackstrasse št. 20), kakor tudi pri vsakem okrajnem zastopniku, kjer se tudi zavarovalne ponudbe sprejemajo.

C. k. priv. vzajemna zavarovalnica zoper požar
v Gradci.

Okrajno zastopništvo v Gradci
meseca julija 1883.